

Duurzame geiten met veel productievermogen

Piet van Haperen uit Gilze is al jaren tevreden klant van Cehave Landbouwbelang Voeders en fokt met zijn compagnon Kees van Dongen hobbymatig geiten. Zijn hoogproductieve geiten eindigen al jaren vooraan op regionale en nationale keuringen. Het afgelopen jaar werd zijn geit Marijke 90 Kampioen van Nederland.

Piet van Haperen is een bevrogen fokker van de Witte melkgeit. Dit blijkt uit zijn enthousiaste uitleg over zijn geiten en de fokkerij. Als zevenjarige fokte hij zijn eerste geiten. Helaas moest hij de fokkerij stoppen toen zijn vader wegens verandering van het bestemmingsplan een aantal jaren later het melkveebedrijf beëindigde. Toen Piet zeven jaar later trouwde en samen met zijn vrouw een huis kocht met voldoende ruimte, pakte hij de fokkerij weer op. Piet werd lid en secretaris van de geitenfokvereniging St. Anna en later keurmeester en inspecteur voor de NOG (Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij).

In 1986 begon Piet bedrijfsmatig met het houden van geiten. In 1991 kwam hij voor

de keuze te staan; stoppen of doorgaan. De melkprijzen waren laag dus besloot Piet te stoppen met de bedrijfsmatige geitenhouderij. De tien beste dieren bleven. Dit waren de Marijkes. Met deze stam fokt hij nu nog steeds en neemt hij drie maal per jaar deel aan keuringen: Nationale keuring, keuring Zuid Nederland en de keuring georganiseerd door vereniging St. Anna.

De Marijkes kenmerken zich door:

- Rasuitstraling
- Goede benen
- Fraai melktype
- Goed karakter
- Goede uiers
- Duurzaamheid

Een aantal vrouwelijke maar ook mannelijke nakomelingen van de Marijkes zijn in de commerciële houderij terecht gekomen waar zij zich bewijzen als duurzame geiten met veel productievermogen.

Geiten geschikt voor de professionele houderij

Het is een misverstand te stellen dat de hobbygeitenhouderij andere doelstellingen heeft dan de commerciële. Beide hebben

namelijk hetzelfde doel. Het fokken van een correct gebouwde stijlvolle functionele duurzame geit met veel melkuitstraling. De fokkerij met zijn Marijkes laat zien dat er in de ontwikkeling van de lammeren nog veel te behalen valt, ook voor de commerciële geitenhouderij. De staafdiagram rechts laat zien welke bovengemiddelde ontwikkeling de dieren bereiken. Ook de melkproductie ligt boven het landelijk gemiddelde. De dieren bereiken dit met een normaal rantsoen en hebben een prachtige conditie. Voedingsproblemen komen zelden voor.

Fokkerij en selectie

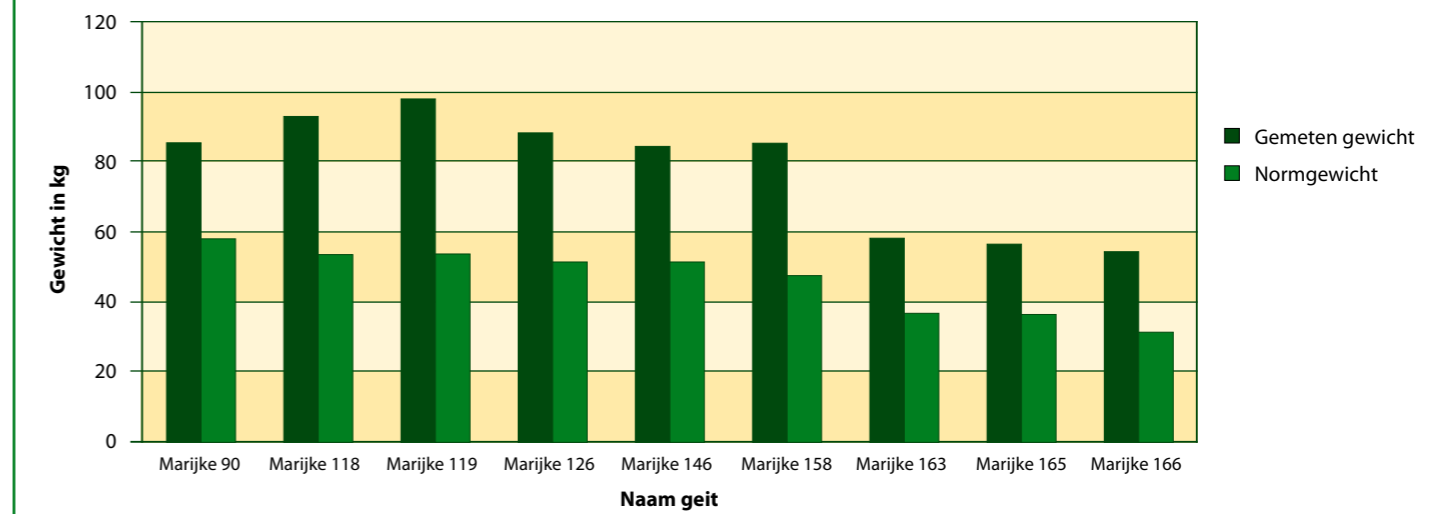
Piet heeft de ervaring dat de botstructuur van geiten invloed heeft op de melkproductie. Onderdelen van het skelet zoals schouderligging middenhand de vorm van de ribben, beenwerk, maar ook de vorm en ligging van het kruis wegen zwaar mee tijdens keuringen naast uiteraard het uier. Er zou volgens hem meer onderzoek gedaan moeten worden naar de optimale exterieurkenmerken in relatie tot duurzaamheid. "Helaas zijn we hier nog niet zo ver mee als de rundveehouderij".

Piet maakt geen gebruik van KI-bokken maar koopt zijn bokken bij collega's. Dit zijn bokken uit goede foklijnen die uiteraard passen bij de Marijkes. Het nadeel van KI-bokken is dat de bevruchtingsresultaten nog steeds te laag zijn, KI is duur en de geiten gaan er wat betreft duurzaamheid niet op vooruit. De geiten worden niet gekruist met andere rassen. De keuze van bokken hangt af van de uiterlijke kenmerken van de geit: Wat zijn haar tekortkomingen en welke wil ik als eerste compenseren. Wat zijn haar sterke punten, deze wil ik behouden.

In de fokkerij maken we onderscheid tussen drie soorten bokken:

- Krachtbokken (zeer gespierd, neigt naar vleestypisch)
- Vrouwelijke bokken (zeer fijn gebouwd)
- Balansbokken (balans tussen melk en exterieur)

Gewicht geiten Piet van Haperen

De geiten wegen ca 92 kg met een singelomvang van 104 cm en een schofthoogte van gemiddeld 82 cm.

Balansbokken zijn voor de professionele geitenhouderij het meest geschikt. De geitenkoppels zijn namelijk groot en vrij divers waardoor het risico op extremen toeneemt. Als je een krachtbok inzet, dan kan het aantal te vleestypische geiten toenemen. In tegenstelling tot het inzetten van 'vrouwelijke' bokken. Hierbij neemt het risico op fysiek minder sterke geiten toe. Dit gaat ten koste van de duurzaamheid en levensproductie.

Opfok geiten:

Het rantsoen in de opfokfase ziet er als volgt uit:
De lammeren krijgen tot twaalf weken melk. De laatste 6 weken wordt de melkgift afgebouwd en krijgen de lammeren Baby geitenkorrel (code 299). Lammeren krijgen daarna volop hooi en onbeperkt Geitenbrok Speciaal (code 295). Als de lammeren 5 maanden oud zijn, wordt de voergift beperkt. Lammeren die vervetten gaan weg.

Rantsoen volwassen geiten:

Geitenbrok Speciaal (Code 295) in de top, 1/3 droge pulp, volop hooi, zoveel als ze op kunnen. De geiten hebben geen last van voedingsziekten. Na de laatste keuring wordt het rantsoen langzaam afgebouwd bij ongeveer 250 melkdagen. Met ongeveer 300 dagen worden de geiten drooggezet.

Aflammen

Om problemen te voorkomen is Piet zo veel mogelijk bij de geboorte van lammeren aanwezig. Dankzij het goede droogstandsrantsoen, dat bestaat uit veel hooi, blijven de droogstaande dieren goed vreten en daardoor gezond. Het aflammen verloopt daarom zelfs met 3 of 4-lingen vrijwel probleemloos. De productie bedraagt gemiddeld 1.530 kg per lactatie.

Advies voor professionele geitenhouders: Gebruik bij uw geiten zo veel mogelijk balansbokken. Hiermee zult u in de fokkerij gemiddeld genomen wat betreft duurzaamheid en levensproductie het meeste succes hebben. Commerciële geitenbedrijven kunnen door een betere exterieurfokkerij nog veel vooruitgang boeken. Daarbij is de bokkeuze qua type erg belangrijk. Het resulteert in zeer goed ontwikkelde stijlvolle harde correct gebouwde melktypische dieren, die gemakkelijk melk produceren. ■

Kenmerken

Exterieurkenmerken voor melktypische geiten:

- Hoogbenig;
- Gerekt en open gebouwd;
- Platte botten;
- Kruishelling van ca. 155°. Dit bevordert gemakkelijk aflammen;
- Schenkelgedeelte moet breed zijn;
- Schouderligging onder een hoek van ruim 90°.

Kenmerken balansbok:

- Lichaamsbouw: niet te grof en niet te fijn met goede verhoudingen;
- Lange enigszins doorzichtige oren;
- Lange voldoende bespierde hals met goede aansluiting;
- Breed schouderblad, i.v.m. goede aanhechting van pezen en spieren;
- Ligging schouderblad;
- Sterke lendenen;
- Breed kruis;
- Nakomelingen met stijl en veel balans met goed ontwikkelt uier met goede verhouding tussen bindweefsel en klierweefsel;
- Hard en droog beenwerk;
- Klauwtjes maken een hoek van 45° met de bodem. ■

